

ΠΑΙΔΙ**«Πιπέρι στο στόμα!»**

Μήπως το αγγελούδι σας χρησιμοποίησε στη συζήτηση άσχημες λέξεις; Σας έπιασε πανικός που ακούσατε βρισιές να βγαίνουν από το στόμα του; Μην ανησυχείτε! Η παιδοψυχολόγος κυρία Αθανασία Κουτσούκου, εξηγεί το πρόβλημα και προτείνει τρόπους αντιμετώπισής του. Εσείς ως γονείς, το μόνο που έχετε να κάνετε είναι να μην αγνοήσετε αυτή την κακή συνήθεια...

ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΝΟΜΙΖΑΤΕ ΠΩΣ ΗΤΑΝ ΓΙΑ

αστείο! Τη δεύτερη φορά όμως που ακούσατε το παιδάκι σας να ξεστομίζει κάποιες όχι και τόσο «καλές» λέξεις, το γέλιο κόπηκε απότομα! Η πρώτη σας σκέψη; «Αποκλείεται το δικό μου το παιδί να μιλάει έτσι. Πώς είναι δυνατόν;». Μην παιδεύετε άδικα! Υπάρχουν πολλοί έξυπνοι και μεθοδικοί τρόποι για να θέσετε τα σωστά όρια συμπεριφοράς στα μικρά σας.... «διασολάκια»!

Το βασικότερο όμως είναι να βρεθεί η ρίζα του προβλήματος. Με απλά λόγια, να εντοπιστούν οι λόγοι που ένα παιδί βρίζει. Η παιδοψυχολόγος κυρία Αθανασία Κουτσούκου εξηγεί πως «πράγματι, μία από τις πιο δύσκολες στιγμές για ένα γονιό είναι όταν το παιδί πει την πρώτη του 'κακή' λέξη. Είναι μία από τις στιγμές, όπου ο γονιός μένει να κοιτάζει το παιδί χωρίς να ξέρει αν και κατά πόσο πρέπει να το μαλώσει, ποιες είναι οι σωστές λέξεις που πρέπει να χρησιμοποιήσει και γενικότερα τι θα ήταν αποτελεσματικό, έτσι ώστε να μην ξαναβρεθεί αντιμέτωπος με μια παρόμοια συμπεριφορά». Εκείνη τη στιγμή, ένα βασικό ερώτημα γεννιέται: Γιατί βρίζει; Σύμφωνα με την ειδική, αυτό είναι κάτι που κάθε παιδί θα επιχειρήσει μια φορά στη ζωή του και είναι πολύ φυσιολογικό. Συνήθως χρησιμοποιεί αυτές τις λέξεις για πρώτη φορά, στην ηλικία των 2 ½ - 3 ετών. Είναι ακριβώς εκείνο το αναπτυξιακό στάδιο, όπου το παιδί εξερευνά τον κόσμο, τους ανθρώπους, τα πράγματα, τις λέξεις. Το στάδιο των άπειρων ερωτήσεων και των «φοβερών» ανακαλύψεων για το παιδί. Οι αρχικοί λόγοι λοιπόν, δεν είναι τόσο βαθιά ψυχολογικοί, όπως μπορεί να φοβούνται οι περισσότεροι γονείς. «Το παιδί θα πει άσχημες λέξεις, επειδή τις άκουσε στο δρόμο, στον παιδότοπο, στο σχολείο, σε φιλικό ή ακόμη και στο ίδιο μας το σπίτι. Το θέμα είναι όταν το παιδί συνεχίζει να χρησιμοποιεί κατ'

εξακολούθηση αυτές τις λέξεις. Σε αυτή τη περίπτωση είναι που πραγματικά γεννιέται το πρόβλημα», συμπληρώνει η κυρία Κουτσούκου.

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ ΒΡΙΖΕΙ ΓΙΑΤΙ...

Όπως προαναφέραμε, ένας λόγος που το παιδί βρίζει είναι γιατί ενδεχομένως άκουσε τις κακές λέξεις στο σχολείο. Δύο άλλοι λόγοι μπορεί να είναι, η μίμηση της συμπεριφοράς των γονιών του ή ότι προσπαθεί να τραβήξει την προσοχή. Τι πραγματικά συμβαίνει;

«Όταν οι ίδιοι οι γονείς χρησιμοποιούν άσχημες λέξεις κατ' εξακολούθηση μέσα ή έξω από το σπίτι ή σε περιπτώσεις έντονης διαμάχης, τότε δεν μπορούν να είναι εκείνοι που θα συμβουλευθούν το παιδί τι πρέπει και τι δεν πρέπει να πει. Είναι σαν ένας καπνιστής να λέει στον άλλον πως δεν πρέπει να καπνίζει. Θα πρέπει λοιπόν να καταλάβουν πως το παιδί δεν μαθαίνει με αυτά που ακούει, αλλά με αυτά που βλέπει και πως οι γονείς είναι τα πρότυπά του». Έτσι, αν κάποιες φορές εσείς οι ίδιοι χρησιμοποιείτε όχι και τόσο καλές κουβέντες στον καθημερινό σας λόγο, μην παραξενευτείτε αν ακούσετε κάποιες από αυτές και από το στόμα του παιδιού σας. Είναι σχεδόν αναπόφευκτο, όταν τσακώνονται μεταξύ τους οι γονείς να τους «ξεφεύγουν» κάποιες άσχημες λέξεις. Τα παιδιά, καθώς γίνονται μάρτυρες μιας τέτοιας συμπεριφοράς, θεωρούν υποσυνείδητα πως με τον τρόπο αυτό εκφράζεται το συναίσθημα του θυμού, τα νεύρα και η ένταση. «Το αστείο δε, είναι πως οι γονείς συνήθως χρησιμοποιούν δικαιολογίες του τύπου 'μόνο οι μεγάλοι λένε αυτές τις λέξεις'. Έτσι όμως, δίνουν το μήνυμα στο παιδί πως αν περιμένει λίγο και μεγαλώσει, θα μπορεί άνετα να βρίζει όποιον θέλει».

Από την άλλη πλευρά, πολλά παιδιά χρησιμοποιούν

«πιπέρι στο στόμα!»

άσεμνες λέξεις, προκειμένου να τραβήξουν την προσοχή των γονιών τους. Αν, μάλιστα, νιώθουν πως δεν έχουν την προσοχή που θα ήθελαν από εσάς, και ιδίως αν αντιδράσετε έντονα στις βρισιές, τότε θεωρούν πως έχουν βρει τον τρόπο για να τους δώσετε σημασία και να ασχοληθείτε μαζί τους. Από τη μία είναι εύλογο να χρησιμοποιούν αυτόν τον τρόπο, μιας και αντιλαμβάνονται πως μια κακή πράξη ή μια λεξούλα είναι αρκετή για να σας αποσπάσουν την προσοχή. Εσείς θα πρέπει να τους μάθετε τη διαφορά ανάμεσα στη θετική και στην αρνητική προσοχή!

ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ;

Η κυρία Κουτσούκου επισημαίνει πως «το θέμα είναι να προλάβουμε το παιδί τις πρώτες στιγμές που λέει τις άσχημες λέξεις. Είναι τυχεροί οι γονείς που τα παιδιά τους ρωτούν πριν αρχίσουν να τις χρησιμοποιούν. Η αλήθεια είναι, πως επειδή το παιδί πάντοτε χρειάζεται τη γονική ασφάλεια σε ό,τι κάνει, θα πει τις άσχημες αυτές λέξεις μπροστά στους γονείς, ακόμη κι αν έχει καταλάβει πως είναι κάτι 'κακό', για να 'ψαρέψει' αντιδράσεις.

Είναι σημαντικό, όταν οι γονείς ακούσουν κάτι τέτοιο, να παραμείνουν ψύχραιμοι. Το λάθος θα ήταν εκείνη τη στιγμή να φωνάξουν, να μαλώσουν, να τιμωρήσουν το παιδί. Ψύχραιμα λοιπόν, ο γονιός θα πρέπει να εξηγήσει στο παιδί πως ακόμη κι αν αυτές οι λέξεις ακούγονται συχνά και οι άνθρωποι μπορεί να τις χρησιμοποιούν, αυτό δεν σημαίνει πως είναι κάτι σωστό». Με ήρεμο τρόπο, οι γονείς θα πρέπει να εξηγήσουν στο παιδί πόσο προσβλητικό είναι αυτό που είπε για κάποιον και να του διδάξουν έναν καλύτερο τρόπο έκφρασης που θα χρησιμοποιεί όταν διαφωνεί με κάποιον ή είναι αρκετά θυμωμένο. «Ένα μεγάλο και συχνό λάθος είναι να προσπαθήσουμε να δικαιολογήσουμε εκείνον που έβρισε, λέγοντας π.χ. 'ήταν θυμωμένος' ή 'το είπε για πλάκα' ή 'ήταν κουρασμένος'. Αν χρησιμοποιήσουμε δικαιολογίες, τότε μαθαίνουμε στο παιδί μας πως μπορεί κι εκείνο να βρίσει, αρκεί να έχει μια καλή δικαιολογία», τονίζει η ειδικός.

Η σωματική τιμωρία είναι επίσης κάτι που αντενδείκνυται. Ακόμη αν και το «ξύλο βγήκε από το παράδεισο», στη συγκεκριμένη περίπτωση, αυτός ο τρόπος διαπαιδαγώγησης δεν χωράει πουθενά. «Γενικά, δεν θα πρέπει να του δώσουν να καταλάβει

➤ **ΓΟΝΕΙΣ ΣΤΙΣ ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ, ΝΑ ΘΥΜΑΣΤΕ ΠΩΣ:**

- Δεν ηθικολογούμε, αλλά επιχειρηματολογούμε εναντίον της βρισιάς.
- Δεν τιμωρούμε, δεν εκβιάζουμε, δεν μαλώνουμε, γιατί έτσι ενισχύουμε αυτού του είδους τις συμπεριφορές.
- Μερικές φορές, η αδιαφορία κάνει καλό. Αν αντιδράσετε ήρεμα και συμπεριφερθείτε σαν να μην ακούσατε απολύτως τίποτα, το παιδί πείθεται πως μιλώντας άσχημα, δεν κάνει κάτι αξιοπρόσεκτο. Έτσι, το πιθανότερο είναι να μην τ επαναλάβει.
- Μόνο εσείς μπορείτε να βοηθήσετε το παιδί σας να καταλάβει την έννοια της κακής κουβέντας και για ποιον λόγο δεν είναι σωστό να την χρησιμοποιεί.
- Ξοδέψτε χρόνο να αναλύσετε την συμπεριφορά του και μην αρκεστείτε σε κλασικά στερεότυπα, όπως «τα καλά παιδάκια δεν πρέπει να βρίζουν» κ.ά.

πως αυτό που είπε ήταν κάτι τραγικό. Ήταν απλά μια άσχημη λέξη και το αντιμετωπίζουμε ως έχει. Τίποτα περισσότερο, τίποτα λιγότερο. Το ξύλο είναι η χειρότερη μορφή διαπαιδαγώγησης, που μόνο λάθος παραδείγματα και θυμό προκαλεί. Αν δώσουμε μεγάλη έκταση στο συμβάν, το παιδί θα ξέρει πως κάθε φορά που θα θέλει να μας προκαλέσει ή να μας φέρει στα όριά μας θα μπορεί να χρησιμοποιεί αυτές τις λέξεις».

ΑΓΝΟΩΝΤΑΣ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Αν οι γονείς αγνοήσουν το πρόβλημα για οποιονδήποτε λόγο, θεωρώντας πως ίσως είναι μια «φάση» που πρέπει να περάσει το παιδί, σαν την εφηβεία, δυστυχώς θα βρεθούν αντιμέτωποι με πολύ δυσάρεστες καταστάσεις στο μέλλον. Σύμφωνα με την κυρία Κουτσούκου, «πολλές φορές οι γονείς αγνοούν το παιδί, δεν το κοιτάνε καθόλου και να δεν του δίνουν σημασία, κάνουν σαν να μην το ακούνε καν. Αυτό μπορεί να έχει και θετικό αποτέλεσμα, αφού έτσι δείχνουν στο παιδί, πως δεν τους τραβά το ενδιαφέρον κάθε φορά που βρίζει. Όμως, υπάρχουν και περιπτώσεις όπου οι γονείς δεν μπορούν να διαχειριστούν την κατάσταση και το παιδί καταλήγει να βρίζει συστηματικά και μάλιστα με πολύ άσχημο τρόπο. Κάτι τέτοιο είναι πολύ πιθανό να συνδυαστεί και με μια γενικότερη επιθετική συμπεριφορά. Σε αυτήν την περίπτωση, καλό θα ήταν να απευθυνθούν σε κάποιον ειδικό για τις κατάλληλες συμβουλές». <

i

*Αθανασία Κουτσούκου
Ψυχολόγος-Παιδοψυχολόγος,
ΜΑ στην Ειδική Αγωγή*

Όταν οι ίδιοι οι γονείς χρησιμοποιούν άσχημες λέξεις κατ'εξακολούθηση μέσα ή έξω από το σπίτι ή σε περιπτώσεις έντονης διαμάχης, τότε δεν μπορούν να είναι εκείνοι που θα συμβουλευσουν το παιδί τι πρέπει και τι δεν πρέπει να πει.